

Становище

на проф. д-р Антони Стоилов,
Югозападен университет „Неофит Рилски“,
член на Научното жури по конкурса за заемане на академичната длъжност
„Професор“ в ПН 2.1. „Филология“ (Български език – старобългарски
език), обявен от Софийския университет в ДВ, бр. 103/10.12.2021 г.
с кандидат доц. д-р Петко Димитров Петков

Единственият кандидат участва в конкурса с посочен от него творчески актив, изразяващ се в а) публикации, б) забелязани цитирания, в) участие в научни проекти. Тъй като кандидатът за заемане на академичната длъжност „Професор“ е доцент от 2016 г., а представя в академичната си биография и по-ранно творчество, съсредоточавам вниманието си основно върху частта от него след 2016 г.

А. Публикации

Доц. д-р Петко Петков представя творческа справка, включваща тринайсет монографии (девет от тях в съавторство), четири студии (една в съавторство), тридесет и три статии (от тях в съавторство - тринайсет). Броят им след 2016 г., с които участва в конкурса, съответно е седем, четири и седемнайсет.

1. Монографии

Във всички тях авторовият принос за издирване, анализиране и експлициране на словесната ни старина е очевиден и безспорен. От изключително значение за нейното проучване е трудът *Zaropismo illi Balgarska Istoria* на католическия мисионер в България отец Едоардо Валпа, подготвен за печат от отца капуцинин през 1849 г. Книгата си доц. Петков съвсем логично започва с преглед на павликянската книжнина (творбата на отец Едоардо е написана на българския павликянски диалект), представя ни събраните от него известни досега данни за отец Едоардо Валпа, характеризира подробно преписите на *Zaropismo* и българската история в труда на отца, отношението на написаното от Едоардо към Царственика на Христки Павлович, анализира самобитната книжовноезикова форма на творбата откъм нейните фонетични, граматични и лексикални особености, представя и самия оригинален текст на *Zaropismo*. Изследването на доц. Петков е напълно професионално поднесено филологическо изследване на ценен ръкописен труд от първата половина на XIX век, написан на павликянски диалект с помощта на латиницата, и затова усилието на доцент Петков да го направи достойно на научната филологическа общност (а и на тази извън нея с интерес към старината) заслужава само адмирации.

От останалите монографични трудове на кандидата едни проучват стара българска книжнина (*Служби за св. Климент*, писани от X до XX век; *Пергаментни кирилски откъслци* от библиотеката на Зографската света обител; *Драготин апостол*, български ръкопис от XII -XIII в.), а други се характеризират със съставителска дейност (*Каталог на славянските ръкописи от Зографската света обител*, съдържащ 119 описания на славянски ръкописи; *Юбилеен сборник*, съдържащ изследвания по старобългаристика и палеославистика; *Христоматия*, включваща южнославянски текстове от XIV и XV век).

Всички монографии, представени от кандидата за участие в конкурса, са значими, професионално изпълнени и са по темата на конкурса.

2. Студии

Кандидатът представя за участие в конкурса четири студии.

Важен извор за проучване на книжовния език през XIV в. е студията *Среднобългарският текст на прение на Панагиот с азимита по препис от XVI в.* (№ 53 от сборката на Григорович), тъй като тя дава информация за влахомолдовската адаптация на славянски текстове.

В *Славянският текст на "Глави с акростих"* от преп. Григорий Синаит участникът в конкурса прави достойно най-значимата творба на основателя и теоретик на исихазма в края на XIII и началото на XIV в. на Балканите и във Византия чрез нейната славянска версия, която дава възможност да се анализират нейни лексикални и словообразователни особености.

Египетският патерик е един от шестте типа съществуващи патерици. Известен е на науката в превод от X в. на старобългарски, добил популярност най-вече чрез руски преписи от края на XV в. *Сложните думи в Египетския патерик* е труд, в който авторът доц. Петков анализира словообразователни и лексикални особености в славянския превод на патерика и по този начин той се превръща в ценен източник за данни в областта на българската историческа лексикология.

Във връзка с този труд е и четвъртата студия на кандидата *Суфиксалномотивирани съществителни с абстрактно значение в текста на Египетския патерик*, като акцент в нея той поставя върху словообразователни модели при абстрактните съществителни в Египетския патерик в съпоставителен контекст със старобългарски преводи на патерични текстове.

3. Статии

Кандидатът за заемане на академичната длъжност участва в конкурса със седемнайсет статии (осем от тях в съавторство). Проблематиката, застъпена в тях, е по темата на конкурса. Интересът си авторът съсредоточава

основно върху анализа на стара книжнина (*Похвала за Св. Четиридесет мъченици от Св. Василий Велики в ръкопис №3 от библиотеката на Зографския манастир; За приписката на „окаяния Драган“ в Зографския тrefологий; Ръкопис № 328 от библиотеката на Зографската света обител [сборник на Търпе Вучидолов]; За два пергаментни фрагмента от библиотеката на Зографската света обител; Трето слово за Св. Георги от Григорий Цамблак; и др.*), като разширява обхвата както с изследване на старобългарски особености, битуващи в днешни наши народни говори (*Първични и вторични носови гласни в един западнородопски български говор*), така и с анализ и обнародване на стари славянски преводи (*Славянският превод на Беседа за благодарността от св. Василий Велики; Славянският превод на постническите слова на Св. Василий Велики; и др.*).

Б. Цитирания

Кандидатът за заемане на академичната длъжност представя цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране от български и от чуждестранни автори както в печатни, така и в електронни ресурси.

В. Проекти

Доц. д-р Петков участва като член на изследователски екипи в проекти с наши и чуждестранни научноизследователски структури (с университета на Саарланд в Саарбрюкен, Германия; с Атинския университет в Гърция), бил е и ръководител на проект в Софийския университет (*Драготин апостол. Български паметник от XII-XIII в.*). Целите на тези проекти (да се създадат електронни ресурси на ръкописни преписи и каталози на неописвани досега кирилски ръкописи и др.под.) са във връзка с темата на конкурса.

В заключение:

Трудовете и изследователските дейности, с които кандидатът участва в конкурса, показват, че творческият ни книжовноезиков континуитет е факт и във времената на чуждо владичество в периода XIV-XVI век, извършеното от доц. Петков доказва, че е необходима само упорита целенасочена работа по издирването, анализирането и оповестяването на тези важни трудове на наши предци.

Представената научна продукция убеждава, че кандидатът притежава необходимите научноизследователски качества, които да му позволят да заеме академичната длъжност, за която кандидатства. Затова убедено препоръчвам на членовете на уважаемото Научно жури да присъдят академичната длъжност „Професор“ на доц. д-р Петко Димитров Петков.

27.03.2022 г.

Проф. д-р Антони Стоилов